

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 09.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şankurfa Milletvekili

Siirt Organize Sanayi Bölgesi'nde Lineer Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kurulan Çinko Üretim Tesisi, 4 Aralık 2021 tarihinde Cumhurbaşkanının katılımıyla açılmış; tesis için 102 milyon dolarlık yatırım yapıldığı açıklanmıştır. Aynı tarihte tesisin yılda 50 bin ton üretimle başlayacağı, ilave yatırımlarla 120 bin ve 250 bin ton kapasiteye ulaşacağı; kısa sürede 90 bin ton kapasiteyle Türkiye'nin çinko ihtiyacının yüzde 40'ını karşılayacağı ve istihdamın ilk etapta 500 kişiden 3 bin, ardından 7 bin 500 kişiye çıkacağı kamuoyuna duyurulmuştur.

Buna karşılık tesisin üretim faaliyetlerini durdurduğu veya çok düşük kapasitede çalıştığı, açıklanan üretim ve istihdam hedeflerinin gerçekleşmediği yönünde kamuoyuna iddialar yansımaktadır.

Anayasa'nın 166'ncı maddesi; yatırımlarda toplum yararlarının gözetilmesini, yatırım ve istihdamı geliştirici tedbirlerin alınmasını ve ülke kaynaklarının verimli kullanılmasını Devletin görevi olarak düzenlemektedir. Yatırım teşvikleri ile organize sanayi bölgelerinde sağlanan arsa ve altyapı imkânları da üretim, yatırım ve istihdam oluşturulması amacıyla sağlanan kamusal desteklerdir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, ilgili uygulama mevzuatı ve yatırım teşvik mevzuatı uyarınca yatırımın taahhütlere uygun biçimde gerçekleştirilmesi, teşvik belgesinin şartlarının yerine getirilmesi, yatırımın tamamlanması ve OSB tahsis koşullarına uyulması idarece izlenmesi gereken hususlardır.

Bu nedenle kamuoyuna yüksek üretim ve istihdam hedefleriyle duyurulan söz konusu yatırımın bugün hangi durumda olduğunun, kamu desteklerinin amacına ulaşıp ulaşmadığının ve açıklanan hedeflerle fiilî gerçekleştirmeler arasındaki farkın ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Lineer Metal Çinko Üretim Tesisi 9 Ekim 2026 tarihi itibarıyla fiilen üretim yapmakta mıdır; yapmakta ise kapasite kullanım oranı, günlük ve yıllık üretim miktarı nedir; üretim durmuşsa hangi tarihte, hangi gerekçeyle durmuş ve bu durum Bakanlığınıza hangi tarihte bildirilmiştir?
2. Tesisin 2021-2026 yılları arasında her yıl fiilen üretim yaptığı gün sayısı ve ürettiği külçe çinko miktarı kaç tondur; bu veriler Bakanlığınıza takip edilmiyorsa yatırım teşviki ve OSB imkânlarından yararlanan bu büyüklükteki bir yatırımın üretim gerçekleştirmeleri neden izlenmemektedir?
3. 4 Aralık 2021 tarihinde kamuoyuna açıklanan 50 bin, 90 bin, 120 bin ve 250 bin tonluk üretim hedeflerinden hangileri yatırım teşvik belgesinde veya Bakanlığınıza kayıtlarında yer almaktadır; her bir hedef bakımından fiilî gerçekleşme oranı nedir; hedeflere ulaşamadıysa bunun Bakanlığınıza tespit edilen nedenleri nelerdir?

4. Kamuoyuna açıklanan 102 milyon dolarlık yatırım tutarının yatırım teşvik belgesinde öngörülen karşılığı nedir; bugüne kadar Bakanlığınızca gerçekleştiği kabul edilen fiilî sabit yatırım tutarı ne kadardır; açıklanan tutar ile belgelenen yatırım arasında fark bulunuyorsa bu farkın nedeni nedir?
5. Bu yatırım için düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin tarihleri, sayıları, yatırım süreleri, sabit yatırım tutarları, üretim kapasitesi ve istihdam taahhütleri nelerdir; belgelerde süre, kapasite, yatırım tutarı veya istihdam bakımından sonradan değişiklik yapılmışsa kaç kez yapılmış ve gerekçeleri ne olmuştur?
6. Yatırım teşvik belgesi kapsamında KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi destekleri, faiz veya kâr payı desteği, yatırım yeri tahsis veya başka hangi destek unsurlarından yararlanma hakkı tanınmıştır; Bakanlığınız kayıtlarında bulunan ve ilgili kamu kurumlarından temin edilen bilgilere göre bu desteklerin fiilî kullanım tutarları ne kadardır?
7. Açılışa kamuoyuna duyurulan 500, 3 bin ve 7 bin 500 kişilik istihdam hedefleri karşısında yatırım teşvik belgesindeki resmî istihdam taahhüdü kaç kişidir; 2021-2026 yıllarında tesiste yıllar itibarıyla fiilen kaç kişi istihdam edilmiştir; taahhüdün altında kalınmışsa bunun teşvik belgesi bakımından sonucu ne olmuştur?
8. Tesis için Siirt Organize Sanayi Bölgesi'nde tahsis edilen arsa veya parsellerin toplam yüzölçümü, tahsis tarihi, tahsis bedeli ve yatırımcının üretime başlama ve üretimi sürdürme yükümlülükleri nelerdir; bu yükümlülüklerin yerine getirilmediği bir dönem tespit edilmişse tahsis şartları neden yeniden değerlendirilmemiştir?
9. Tesis için OSB veya diğer kamu kaynaklarından yol, elektrik, su, kanalizasyon, enerji veya başka altyapı yatırımları yapılmışsa bunların ayrı ayrı maliyetleri ve finansman kaynakları nelerdir; tesisin faal olmaması veya düşük kapasitede çalışması hâlinde bu altyapı yatırımlarının atıl kalmasına ilişkin herhangi bir maliyet veya verimlilik analizi yapılmış mıdır?
10. Yatırımın tamamlama vizesi yapılmışsa hangi tarihte, hangi fiilî yatırım tutarı, üretim kapasitesi ve istihdam düzeyi esas alınarak tamamlanmış kabul edilmiştir; tamamlama vizesinden sonra üretimin durması veya taahhütlerin sürdürülememesi hâlinde hangi izleme ve denetim işlemleri gerçekleştirilmiştir?
11. Bakanlığınız veya yetkilendirdiği birimler 2021-2026 döneminde tesiste yatırım teşvik belgesi ve OSB yükümlülükleri bakımından hangi tarihlerde denetim veya yerinde inceleme yapmış; üretim, yatırım veya istihdam hedeflerinin gerisinde kaldığı tespit edilmişse hangi düzeltici işlem, yaptırım, teşvik geri alma veya tahsis değerlendirmesi uygulanmıştır; hiçbir işlem uygulanmadıysa bunun hukuki gerekçesi nedir?
12. Bakanlığınızın mevcut kayıtlarına göre tesisin yeniden düzenli ve hedeflenen kapasitede üretime geçmesine ilişkin yatırımcı tarafından sunulmuş bir plan veya taahhüt bulunmakta mıdır; varsa uygulanacak takvim nedir; böyle bir plan bulunmuyorsa kamu kaynakları ve OSB imkânlarıyla desteklenen bu yatırımın teşvik ve tahsis statüsünün hangi gerekçeyle devam ettirildiği ve açıklanan üretim-istihdam hedefleriyle fiilî gerçekleştirmelerin neden kamuoyuna açıklanmadığı hususları nasıl izah edilmektedir?